

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1937 kl. 2 e. m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, om utredning angående sättet för erläggande av vårdavgift vid statens sinnessjukhus.

I en inom riksdagens första kammare väckt motion, nr 10, har herr *Otto Wangson* hemställt att — sedan medicinalstyrelsen i skrivelse den 7 augusti 1936 hos Kungl. Maj:t hemställt bland annat om viss utredning rörande sättet för erläggande av vårdavgift vid statens sinnessjukhus närmast beträffande medlemmar i sjukkassor — riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att vid berörda utredning frågan om sättet för erläggande av dylik vårdavgift upptoges till behandling i hela dess vidd.

Första kammaren hänvisade ärendet till sitt andra tillfälliga utskott, som efter att hava inhämtat yttrande från medicinalstyrelsen över densamma avgivit utlåtande (nr 2).

Beträffande motiveringen har sistnämnda utskott meddelat följande:

”Till stöd för sin hemställan anför motionären i huvudsak följande:

I 79 § 1 mom. i Kungl. Maj:ts stadga angående sinnessjukvården i riket föreskrives, att avgift för dem, som intagits å sinnessjukhus, skall inbetalas kvartalsvis eller, där betalningen erlägges av fattigvårdssamhälle eller kommun, halvårsvis i förskott. I enlighet härmed erlägges vid intagningen betalning för återstoden av det löpande kvartalet eller halvåret, räknat från och med dagen för intagningen. Där sjukhusvistelsen kan antagas bli särskilt kortvarig, kan dock sjukhuschefen bestämma, att avgiften skall förskottsvis erläggas för viss kortare tid. Detta stadgande om förskottsbetalning hade lett och ledde fortfarande till vissa socialt föga önskvärda och väl icke vid lagens antagande förutsedda konsekvenser. Kravet på erläggande av betalning förskottsvis för så lång tid — som regel tre månader — måste ställa sig synnerligen obekvämt för flertalet enskilda betalningspliktiga och för många av dem bliva ouppfyllbart, bland annat emedan en aldrig så vederhäftig borgen för fullgörande av betalningen icke godtoges. Detta ledde till att fattigvården nödgades träda emellan i ett stort antal fall, trots att något verkligt fattigvårdsbehov icke föreläge. Olägenheterna av denna betalningsordning hade mest framträtt, när det gällde personer, som genom medlemskap i sjukkassa trott sig vara tillförsäkrade erforderlig sjukvård utan fattigvårdens mellankomst. Missförhållandena i sistnämnda avseende hade nu emellertid uppmärksamrats och, på sätt ovan antytts, föranlett framställning om utredning för deras undanröjande.

Bihang till riksdagens protokoll 1937. 13 saml. 2 avd. Nr 2.

Härvid hade likväl allenast sjukkassemédlemmarnas ställning beaktats. Någon hänsyn hade icke tagits till de utanför sjukkasorna stående enskilda betalningspliktiga, som äga förmåga att erlægga betalning men sakna möjlighet att göra detta förskottsvis för längre tid. Medicinalstyrelsen hade också funnit det enklaste sättet att undanröja det befintliga missförhållandet i fråga om sjukkasorna vara att deras stadgar ändrades så, att kassorna finge möjlighet erlægga förskottsbetalning. Möjligheten att sinnessjukstadgan ändrades därhän, att efterskottsbetalning finge mottagas, hade visserligen övervägts, men medicinalstyrelsen syntes rygga tillbaka för en sådan lösning på grund av de huvudsakligen bokföringsmässiga svårigheter, som härigenom skulle uppkomma. Motionären ansåge sig för sin del böra förorda en ändring av hela stadgandet om förskottsbetalning i sådan riktning, att dels tidrymden, för vilken förskott skall erläggas, väsentligen förkortades (ned till en månad) och dels för vårdkostnaden ställd vederhäftig borgen finge godtagas. Saken vore av den både principiella och praktiska betydelse, att den av medicinalstyrelsen redan påkallade utredningen hos Kungl. Maj:t borde utsträckas att gälla frågan om betalnings sättet i hela dess vidd."

För egen del anförde första kammarens andra tillfälliga utskott:

"Medicinalstyrelsens framställning — i vilken hemställts om utredning jämväl rörande frågor utan samband med nu förevarande motion — grundar sig i första hand på en av *fattigvårdsstyrelsen i Borås* hos medicinalstyrelsen gjord hemställan, att medicinalstyrelsen måtte medverka till att en sådan ändring av sinnessjukvårdsstadgan komme till stånd, att statens sinnessjukhus berättigades godtaga av erkänd sjukassa utfärdade ansvarsförbindelser för sjukkassemédlems vård å dylikt sjukhus.

I anslutning härtill har *svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet*, med instämmande i syftet med fattigvårdsstyrelsens i Borås framställning hos medicinalstyrelsen hemställt, att medicinalstyrelsen måtte taga initiativ till ett allsidigt övervägande, vilka åtgärder som borde vidtagas för att vårdkostnaden å sinnessjukhus för sjukkassemédlemmar måtte kunna bestridas utan fattigvårdens mellankomst.

Påpekande sinnessjukstadgans föreskrift, att vårdavgift å statens sinnessjukhus skall erläggas i förskott, ifrågasätter *medicinalstyrelsen* tvenne alternativ till reglering av spörsmålet i vad det avser medlemmar av sjukkasor. Det ena sättet skulle vara, att de erkända sjukkasorna, som med nu gällande bestämmelser icke äga utbetala sjukhjälp förskottsvis, skulle erhålla sådan befogenhet efter företagen ändring i deras *stadgar*, av innehåll att undantag från förbudet på förskottsbetalning medgäves för vårdavgift, som enligt Kungl. Maj:ts stadgande skall erläggas förskottsvis. Det andra av medicinalstyrelsen berörda sättet skulle vara, att *sinnessjukvårdsstadgan* ändrades därhän, att sjukkassa, som ansvarar för å sinnessjukhus intagen medlems vårdavgift, medgäves rätt att betala avgiften i efterskott. Enligt medicinalstyrelsens mening skulle det

först angivna alternativet vara det enklaste sättet till ernående av det med framställningen avsedda syftet. Det andra alternativet skulle däremot föranleda betydande svårigheter rent bokföringsmässigt vid sjukhuskontoren, då alla andra avgifter skola redovisas i förskott, och skulle dessutom medföra en förryckning i beräkningen av inkomstbudgeten för det år, under vilket ett sådant medgivande trädde i kraft. Utskottet finner de i motionen påtalade missförhållandena kräva beaktande och i behov av en undersökning i det större sammanhang, som av motionären avsetts. Av vad inhämtats rörande den av medicinalstyrelsen påkallade utredningen rörande omläggning av betalningssystemet vid statens sinnessjukhus i visst avseende finner utskottet framgå, att en utredning jämväl i av motionären begärd riktning med fördel torde kunna anknytas till den förstnämnda numera igångsatta utredningen. Enligt vad utskottet inhämtat inom medicinalstyrelsen läser icke heller från dess sida betänklighet möta mot den begärda utredningens utsträckning till av motionären avsedda område.

Utskottet får därför hemställa, att första kammaren för sin del med bifall till ifrågakvarande motion, nr I:16, beslutar i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att vid den på grund av medicinalstyrelsens hemställan den 7 augusti 1936 föranstaltade utredningen rörande erläggande av avgifter för vård å statens sinnessjukhus frågan om sättet för erläggande av dylika vårdavgifter upptages till behandling i hela dess vidd.”

Första kammaren beslöt i enlighet med vad utskottet sålunda hemställt. Andra kammaren, som delgivits detta beslut, har hänvisat ärendet till sitt andra tillfälliga utskott. *Första kammarens beslut.*

Utskottet instämmer i vad första kammarens andra tillfälliga utskott yttrat i ärendet och hemställer, *Utskottet.*

att andra kammaren måtte biträda första kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 26 februari 1937.

På utskottets vägnar:

GUSTAF NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristinehamn, Silfverbrand, Söderdahl, Lindholm, fru Alvé, herrar Nilsson i Eskilstuna, Hansson i Vännäsby och fröken Hennings.